

dajalnici. — Obrtna nadaljevalna šola je začela z rednim poukom dne 17. t. m. tudi v Pfafjarjevi hiši.

—r— **Pričetek šole.** Na mestni slovenski in na mestni nemški dekliški ljudski osemrazredni šoli v Ljubljani se je pričelo šolsko leto 1915/16 v ponedeljek, dne 25. oktobra t. l., in sicer v šolskem poslopu na Erjavčevi cesti št. 21.

—r— **Kaj je s tovarišem Vinkom Krekom?** Čujemo, da je neki ranjenec, ki se je vrnil iz ruskega ujetništva, govoril tam s tovarišem Vinkom Krekom, učiteljem iz Trboja. Takoj ob izbruhu vojne so govorili, da je Krek padel. Kaj je resnica?

—r— **Za otvoritev slovenske in italijanske ljudske šole za begunce v Ljubljani** se je oglasilo tako število učnih oseb, da v slučaju otvoritve omenjenih šol ne bo mogoče nastaviti niti desetine priglasenih učiteljev in učiteljic. V očiteli temu opozarja »Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani« vse take učitelje-begunce, ki niso sedaj nameščeni, da se jim nudi v begunskih naselbinah prav lepa in hvaležna naloga ubožnim in nesrečnim beguncem lajšati njih bedno stanje. Povsod, kjer so namreč begunci nastanjeni v večjem številu, bo vlada nastavlja poleg duhovnikov, ki so večinoma že vsi na svojih mestih, tudi veliko učiteljev, učiteljic ročnih del in vrtnaric, ki bodo proti še posebni odškodnini delili begunskim otrokom pouk in razvedrilo. Vsi ti učitelji in učiteljice ne bodo nastanjeni v skupnih barakah, temveč so zanje pripravljene posebne hišice s primernimi sobicami, v katerih bodo ločeno od drugih stanovali. Posredovalnica za goriške begunce apelira zato na vse učitelje in učiteljice, ki se nahajajo razkropljeni po deželi, da se dajo v ta namen »Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani« na razpolago. Vsi, ki bi bili pripravljene sprejeti ta mesta, prosimo, da se v najkrajšem času pisмено ali ustno oglašajo pri »Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani«, Dunajska cesta št. 38.

—r— **V obrambni ščit** je na cesarjev god zabila žeblje šolska mladina nekaterih šol v Ljubljani.

—r— **Slovenska pesem v ogrski koncertni dvorani.** Prostovoljci neke častniške šole v Velikem Varadinu (Nagyvárad) so priredili v soboto, dne 25. septembra v eni najlepših mestnih dvoran v prid sirotam padlih koncertni večer. Poleg drugih točk vzporeda je nastopil tudi moški oktet, v katerem je pel z velikim uspehom tudi naš tovariš Rudolf Pleskovič, učitelj v Idriji.

—r— **Pisarna Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** se nahaja odslej zopet v novem lokalu, in sicer na Slovenskem trgu št. 9 v pritličju.

—r— **Deželni šolski svet je odklonil ustanovitev paralelke na ljudski šoli v Moravčah,** ki je zanjo prosil tamkajšnji krajni šolski svet.

—r— **Učitelj na mizarški strokovni šoli v Kočevju** je postal za dobo enega leta učitelj Karol Krobath.

—r— **Analfabetki tečaj v vojašnici sv. Petra v Ljubljani** traja že dlje časa. Analfabetov je okoli 50 starejših in mlajših, ki so doma večinoma iz Istre. Poučujeta jih enoletna prostovoljca učitelja Šepić in A. Jurčić. Vse hvale in posnemanja vredno!

—r— **Odlikovan** je bil za hrabrost pred sovražnikom dne 1. oktobra t. l. na jugozapadnem bojišču praporščak Drago Česnik iz Knežaka na Notranjskem s srebrno hrabrostno svetinjo I. razreda. Praporščak Česnik je od izbruha vojne z Italijo na jugozapadnem bojišču ter se je odlikoval v hudih bojih ob gorenji Soči. — Odlikovani junak je sin našega vrlega tovariša Dragotina Česnika. — Čestitamo sinu in očetu!

—r— **Na kmetijski gospodinjki šoli na Vrhniki** se prične šestmesečni tečaj 4. novembra t. l. Sprejemajo se gojenke, ki so izpolnile 14. leto in plačajo mesečno 46 kron.

—r— **Odlikovanje.** Tovarišica Gizela Eklova, učiteljica v Novem mestu in sedaj prostovoljna strežnica v vojaški bolnici istotam, je dobila od nadvojvode Franca Salvatorja bronasto svetinjo »Rdečega križa« z vojno dekoracijo.

—r— **Usposobljenostne preizkušnje** za občje ljudske in za meščanske šole v jesenskem terminu 1915 se prične na c. kr. moškem in ženskem učiteljskem v Ljubljani v petek, dne 12. novembra, ob 8. uri zjutraj. Pravilno opremljene prošnje k usposobljenosti preizkušnji je po šolskem vodstvu predložiti pravočasno c. kr. okr. šolskemu svetu tako, da bodo najkasneje do srede, dne 3. novembra, v rokah izpraševalne komisije.

Štajerske vesti.

MILAN VREČA

Dne 20. pret. mes. je po dolgi in mučni bolezni umrl tovariš Milan Vreča, nadučitelj pri Negovi. — Rojen je bil v Ivanjih leta 1847., učiteljske je dovršil leta 1876., definitivno je bil nameščen leta 1882. — Bil je dober, zvest tovariš in neumorno delajoč učitelj, ki si je s svojimi deli postavil sam najlepši spomenik! — Bodi mu ohranjen blag spomin! — Vdovi gospé Alojziji iskreno sožalje!

—š— **Iz Ljutomera** nam poročajo: V zaslužni pokoj je stopil tukajšnji realni učitelj Ivan Kryl. Z njegovim upokojenjem je ljutomerska realka začasno opuščena, kar je velika izguba. Tovariš Kryl je poučeval na tej šoli 40 let ter je vzgojil mnogo odličnih mož, ki so zdaj širom domovine v imenitnih službah. Imenovani je tudi med narodnimi prvoborilci na Murskem polju izza časa narodnega prepoda. — Naj dolgo let uživa zaslužni pokoj z zavestjo, da je sveto služil sveti domovini!

—š— **Štajerski deželni šolski svet** je imenoval na svoji seji dne 2. oktobra supletinjo Marijo Gaudetovo za definitivno učiteljico pri Sv. Križu poleg Slatine in supletinjo Justino Samoborjevo za definitivno učiteljico v Gornjem gradu; stalno je upokojil definitivno učiteljico v Framu Marijo Lauterjevo, definitivno učiteljico v Vitanju Hedviko Poschevo in definitivno učiteljico pri Veliki Nedelji Marijo Žolnirjevo.

—š— **Iz Maribora** poročajo: Sposobnostni izpiti za učitelje in učiteljice se prično pred tukajšnje komisijo dne 8. novembra. Prošnje je vložiti do 1. novembra.

—š— **Še živi.** Od Sv. Marka niže Ptujta nam pišejo: Ivan Jančič, učitelj pri Sv. Marku niže Ptujta, kadet pri 27. dom. pešpolku, še živi! Ranjen je bil 9. avgusta na ruskem bojišču. 26. septembra pa piše, da je ujet in biva sedaj v neki bolnišnici v Voronežu.

—š— **Obsojena zloba in ovadništvo.** Trgovec in gostilničar na Dobju, Detoma »Johan«, znani razširjevalec »Štajerca«; njegova desna roka in dopisnik »Štajerca«, Drnjač Franc; njuno slepo orodje Frece Karel, vsi iz Dobja, so bili lani meseca avgusta po krivem ovadili tamkajšnjega nadučitelja Radoslava Knafliča in župnika Jerneja Vurkelca srbofilstva. Nadučitelj je bil zaradi tega interniran na vojaškem sodišču v Gradcu, odkoder so ga kmalu izpustili na svobodo, nakar ga je na podlagi teh ovadb tožilo državno pravdnštvo celjsko po § 305. kaz. zakon, toda okrožno sodišče ga je dne 26. junija 1915 oprostilo vsake krivde in kazni. Proti imenovanemu župniku so dolgo preiskavo vojaške oblasti ustavile. Oba preganjanca sta takoj že lani vložila tožbo proti ovaduhom zaradi prestopka žaljenja časti, ki je vse leto počivala ter se je obravnavalo šele dne 15. oktobra 1915. Detoma je bil kot glavni krivec z ozirom na to, da se mu je dokazal hudobni namen, uničiti učiteljsko družino in župnika, obsojen na tri, Drnjač na dva meseca, a Frece na šest tednov zapora, vsak z dvakratnim trdim ležiščem in z enim postom na teden. Zadnja dva obsojenca sta prišla vpoštev kot ovaduha samo proti župniku. S to obsodbo je moralno obsojenih tudi nekaj drugih oseb, ki so sodelovale proti ovadenemu tovarišu. Tožitelja sta zastopala odvetnika dr. E. Kalan in dr. Benkovič, obsojence pa dr. Riebl. — Pravica in resnica je zmagala, kar bodi tovarišu Knafliču v zadoščenje!

Učiteljsko društvo za celjski okraj. Glede mobiliziranih članov našega društva je meni znano nastopno: Koj v začetku vojne so bili poklicani k vojakom: Gosak Jos., okr. pom. u.; Žagar Josip, u. celj. okol.; Žagar Franc, u. celj. okol., ranjen; Gobec Vekoslav, uč. celj. okol.; Hrnko Jak., u. Dramlje, umrl v bolnici v Gradcu; Sevnik Julij, u. Dramlje, ujet; Zdošek Mirko, u. Griže; Vizjak Adolf, u. Ljubečna, ranjen; Zupaneč Rudolf, u. Novacerkev, ujet; Jezovšek Ivan, nadučit. St. Lovrenc; Kveder Karel, u. St. Jur; Gradišnik Franc, u. St. Lovrenc, se pogreša; Delakorda Rudolf, u. Teharje, ranjen. — Pozneje so bili vpoklicani: Voglar Franc, u. celj. okol.; Kramar Ivan, u. celj. okol.; Stante Martin, okr. pom. u.; Karmičnik Hinko, nadučit. Novacerkev; Šmid Albin, u. St. Pavel; Vrečer Rajko, u. Zalec; Kvac Ivan, naduč. Šmartin, oproščen od c. kr. poštnega ravnateljstva. — Iz vrste 43–50letnih so bili asentirani: Eksl Feliks, u. Vojnik okol.; Pečar Srečko, nadučit. St. Pavel; Pristovšek Franc, u. Zalec. — V slučaju, da moji podatki ni-

so popolni, naj se mi blagovoli naznaniti, da jih izpopolnim. — Od 18. junija 1914 naše društvo ni več zborovalo. Dokler traja bojni grom, ne mislim sklicati zborovanja. Ako cenjeni člani drugače žele, naj mi blagovolijo sporočiti. Članarino po 4 K so nekateri člani na dolgu še za leto 1914, za leto 1915 pa razven onih, ki jo plačujejo potom Zadruga še skoro vsi. Vsem tem bom tekom novembra poslal položnico ter jih vljudno prosim, da se odzovejo svoji obveznosti. — Kot poverjenik Šol. Matice prosim, da se mi za vsako šolo in učiteljsvo vsake šole članarina po 4 K nakaže po poštni nakaznici. — Priporoča se Franc Brinar, t. č. društveni predsednik, oziroma poverjenik Sl. S. M.

—š— **Iz Huma pri Ormožu.** Poročila se je v Črnomlju bivša tukajšnja učiteljica Julija Valentinčičeva z gosp. Oroslavom Rakušo. Mnogo sreče!

Iz naše organizacije. Štajersko.

Imenik mobiliziranih učiteljev Kozjanskega okraja. 1. Franc Levstik, stalni učitelj, St. Peter pod Sv. g., mobiliziran 27. julija 1914, črnovojnik, ranjen, pogrešan že od lanskega leta. — 2. Štefan Firm, nadučitelj, Olimje, mobiliziran 27. julija 1914, črnovojnik-četovodja, ranjen-subarbitriran. — 3. Makso Križman, stalni učitelj, St. Vid, mobiliziran 27. julija 1914, enoletni prostovoljec-kad. aspirant, zaradi bolezni na dopustu. — 4. Ivan Ličar, okrajni pomožni učitelj, St. Vid, mobiliziran 27. julija 1914, črnovojnik, umrl na legarju ter pokopan na Ogrskem. — 5. Anton Gmajner, stalni učitelj, Pištajtnj, mobiliziran 22. avgusta 1914, enoletni prostovoljec-praporščak. — 6. Anton Volavšek, stalni učitelj, Buče, mobiliziran 15. oktobra 1914, enoletni prostovoljec-kad. aspirant. — 7. Ante Potočnik, stalni učitelj, Podsreda, mobiliziran 1. avgusta t. l., enoletni prostovoljec, začasno superarbitriran. — 8. Ivan Lovše, nadučitelj, Zagorje, mobiliziran 1. avgusta t. l., enoletni prostovoljec.

Koroške vesti.

ŠTEFAN KACIAN

Že v 12. številki z dne 16. julija t. l. smo poročali, da je padel na laškem bojišču kot prva žrtev naš vrli koroški tovariš, učitelj Štefan Kacian. — Dva dni po napovedi vojne, dne 25. maja, so počili prvi strelji na mejah koroške dežele. Prvi vojak, ki je padel, je bil učitelj Štefan Kacian, ki je služboval 5 let v Gorjah pri Beljaku. Meseca januarja je vstopil v armado kot enoletni prostovoljec, v maju je postal korporal. Na straži ob meji ga je dne 25. maja zadela sovražna krogla. Truplo pokojnega so prenesli v Celovec, kjer je bil pogreb. — Bodi mu počitek sladak v domači zemlji, ki je zanjo daroval svoje mlado življenje!

—k— **Prošnja.** Ali bi prodal kdo knjige: »Koča za vasjo«, »Na Poljani«, »Črna smrt« in kake letnike »Brenclja«, »Komarja« in »Ježa«. Prosi zaradi župnik Ksaver Meško, Marija na Zili-Beljaku.

Goriške vesti.

—g— **Ravnateljstvo c. kr. moškega učiteljskega goriškega,** sedaj v Ljubljani, se je preselilo na Radeckevo cesto št. 20/I.

—g— **Učiteljsvo šolskega okraja goriške okolice** se opozarja, da se zaradi višjega povelja predložiti notranjemu ministrstvu izkaz onih učiteljev in učiteljic tega okraja, ki ne izvršujejo svoje službe in so na razpolago. Take učne osebe namerava ministrstvo po potrebi pozvati v službovanje v begunske tabore. — Goriških učiteljev in učiteljic je precej na Kranjskem, to je iz takih krajev, kjer je šolski pouk nemogoč, ker je kraj tik fronte, ali iz krajev, kjer gospodarijo začasno Italijani. Da jih je precej, se je pokazalo pri razglasu, da se otvori v Ljubljani šola za begunske otroke. Želi pa se, da se zglašijo tudi na Štajerskem in Avstrijskem in drugod, kjer je na tisoče goriških beguncev, in je šolski pouk, pouk v ročnih delih, neobhodno potreben. Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani jih pozivlja, naj se oglašijo za ta pouk med begunci. Preskrbljeno bo zanje tam čim najbolje.

—g— **Goriškim učiteljskim!** Opozarjamo vse one učiteljske, ki žele letos vstopiti v zavod, da se nemudoma javijo pri ravnateljstvu: Viktor Bežek, c. kr. učiteljski ravnatelj, Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 6, II. — Kakor doznavamo, je precej upanja, da se otvori enak zavod v Trstu.

—g— **V Lokavcu pri Ajdovščini** učiteljuje sedaj tovariš V. Koršič, učitelj Šolskega doma v Gorici.

—g— **V Gmündu na Nižnjem Avstrijskem** je eno izmed taborišč za primorske begunce. Tje so spravili po deželi raztresene Slovence. Imeli smo priliko, videti razglednico, ki predstavlja taborišče; je jako obsežno, napravljena je velika cerkev in velika je tudi šolska baraka. Poskrbeti se hoče tudi za šolski pouk. Goriških učiteljev je več prostih, zato ne bo težko pričeti s poukom.

Tržaške vesti.

—t— **Cesarski komisar** mesta Trst objavlja: S pozivom mestnega magistrata z dne 8. julija, 17., 20. in 30. avgusta 1915, št. II. 317 I — 15, ozir. VI. 660 — 1 — 15 in VI. 866 — 543 — 14, objavljenim pod št. 170, 171, 172, 174, 210, 213, 214, 215, 222, 223, 224 uradnega lista »Osservatore Triestino« se v smislu § 46. službene pragmatike odpuščajo sledeči gospodje in gospodične: Dr. Silvio Pitacco, dr. Silvio Quarantotto, ing. Avgust Luzzatti, ing. Edvard Grulich, ing. Ivan Menesini, ing. Anton Perco, ing. Gastone Tevini, Emilio Custring, Leone Grogger, Josip Sillani, Miha Trauner, Avgust Bonifacio, Diomede Benco, Romano Sambo, Mario Tonin, Fiore Cleva, Carlo Painich, dr. Attilio Hortis, dr. Gino Consolo; profesorji, oziroma občinski docenti: Julij Baschiera, dr. Alojz Grandi, Alojz Granello, Mario Migliorini, Mario Picotti, Enrico Rosmann, Mario Sablich, Gino Saravala, Artemio Ramponi, Ronsedio Romagna, Adele Lonschar in Valeria Neppi. Vse te osebe se odpuščajo zato, ker se niso odzvale pozivu, da se priglasijo do dne 8. avgusta, 10. avgusta, 22. in 30. septembra ob 10. uri dopoldne. Uvidevajoč to podano okolnost je odpustitev iz službe postala pravomočna. Gori imenovane osebe so odpotovale »neznano kam«.

—t— **Zahvala.** Dekliški šoli CMD pri Sv. Jakobu je podaril g. Bojan Ternovec lepo zbirko hroščev in metuljev, obstoječo iz 12 škatelj. Podpisano vodstvo se mu tem potom najiskreneje zahvaljuje. — Vodstvo dekliške CM šole.

—t— **Za šolske knjige učencem CM deške šole** je darovala družina pokojnega učitelja te šole, na bojišču padlega R. Merška 20 K, hoteč tako častiti spomin dragega pokojnika, ki je tako vneto deloval na tem zavodu tri leta. — Za isti namen je darovala »Tržaška hranilnica in posojilnica« 50 K. — Z. K. je daroval 2 K. — Za nabavo knjig ubožnim učencem sta darovala vodstvu dekliške CM šole pri Sv. Jakobu Vekoslav Petelin 5 K; Kumar Mar. 1 K.

—t— **V podporo ubožnejšim učencem** je nabral g. J. Štoka med svojimi prijatelji in znanci 15 K 20 vin., priložil pa je iz svojega še 24 K 80 vin. Skupna vsota torej znaša 40 K., s katerim zneskom naj blagovolijo razpolagati učitelji za nabavo šolskih knjig ubožnejšim otrokom, ki obiskujejo slovensko šolo na Acquedotto v Trstu, oziroma pri Sv. Jakobu. Denar je na razpolago v knjigarni in papirnici J. Štoka, ul. Molino piccolo 19 (tik kavarne Nuova York).

—t— **Skupno patriotično delovanje tržaške mladine.** Prejeli smo: Ravnateljem, učnim osebam, voditeljem ročnih del, kakor tudi šolski mladini mesta! Namestnikova soproga, ekscelenca gospa baronica Lucy Fries-Skene, me je v svojstvu predsednice odbora za vojno oskrbo naprosila, naj »Letni semenj«, prirejen v velikem slogu v maju mesecu v državni ljudski šoli v ulici Fontana, ponovim povodom obletnice zasedanja prestola po Njegovem Veličanstvu dne 2. decembra, pritegnivši k sodelovanju vse tržaške šole, ko je bil velik moralni dobiček prve prireditve tako velik. — Poizkušajte, da izvršite častečo me nalogo, vabim vse strokovne kolege, da bi se v primerni uri pomenili z menoj o smereh prireditve in da bi najprej določili: kako daleč se hočejo in morejo posamezne šole, razredi, učne osebe ali šolarske skupine z ročnostjo deklinc in dečkov, z risanjem, izrezavanjem ali s katerokoli spretnostjo udeležiti na tem patriotičnem delu za vojake? Tu naj bo izključen vsak navidezen uspeh; le dobro, četudi najenostavnejše delo sme priti do veljave, in brezpogojno treba ustrezati dobremu okusu. V ta namen stavljam na razpolago svoje razširjene uradne ure od 8½. predpoldne in od 1½. do 5. ure popoldne (izvzemši sredo in soboto popoldne), in pa nedeljo od 9. do 11. ure predpoldne: Ulica Fontana št. 18. — Ravnatelj Brunnlechner.

—t— **Ciril-Methodove šole v Trstu.** V Ciril-Methodove šole je že v prvih dveh tednih po otvoritvi vstopilo 1806 otrok, torej 331 več, nego jih je bilo koncem leta